

PREPORUKA BROJ 112

O SLUŽBI MEDICINE RADA U PREDUZEĆIMA, 1959. god.

Opća konferencija Međunarodne organizacije rada koju je sazvao u Ženevi Administrativni savjet Međunarodnog biroa rada gdje se i sastala 03. juna 1959. godine u svoje 43. zasjedanju pošto je odlučila da usvoji razne prijedloge u vezi organizovanja službi medicine rada u preduzećima, što je sačinjavalo četvrtu tačku dnevnog reda zasjedanja, pošto je odlučila da se ovi prijedlozi dobiju oblik preporuke, usvojila je 24. juna 1959. godine sljedeću preporuku, koja će se nazvati Preporuka o službi medicine rada, 1959. godine:

I. DEFINICIJA

U smislu ove konvencije izraz „služba medicine rada“ označava službu organizovanu na radnim mjestima ili u blizini istih i namijenjenu;

- a) da obezbijedi zaštitu radnika protiv svih opasnosti po zdravlje koje bi mogle prizići iz njihovog posla ili poslova u kojima se isti obavlja;
- b) da doprinese fizičkom i umnom prilagođavanju radnika, naročito putem prilagođavanja rada radnicima i putem postavljanja radnika na poslove za koje su sposobni;
- c) da doprinese uspostavljanju i održavanju najvišeg stepena fizičkog i duševnog blagostanja radnika.

II. METODI PRIMJENJIVANJA

2. Imajući u vidu raznolikost uslova i nacionalnih praksa, službe medicine rada će moći, prema okolnostima, da budu uspostavljene:

- a) bilo zakonodavnim putem;
- b) bilo putem kolektivnih ugovora ili saglasno svakom drugom sporazumu zaključenom između zainteresiranih poslodavca i radnika;
- c) bilo kojim drugim putem koji odobre nadležne vlasti posle konsultiranja sa organizacijama poslodavaca i radnika.

III. ORGANIZACIJA

3. Službe medicine rada bi trebalo, prema okolnostima i primjenljivim normama:

a) da budu organizirane od strane samih zainteresiranih preduzeća ili pripojene nekom spoljnjom organu;

b) da budu organizirane:

I) bilo kao službe koje pripadaju jednoj ustanovi;

II) bilo kao službe zajedničke izvjesnom broju preduzeća.

4. Da bi se omogućilo svim radnicima da koriste prednosti medicine rada, organizacija službi medicine rada bi trebalo da se proširi na industrijska, neindustrijska i poljoprivredna preduzeća, kao i na javne službe. Međutim, kada službe medicine rada, ne mogu odmah da se organizuju za sva preduzeća, njih bi na prvom mjestu trebalo uspostaviti:

a) pri preduzećima gdje je rizik najveći;

b) pri preduzećima gdje je zdravlje radnika izloženo posebnim rizicima;

c) pri preduzećima koja upošljavaju veći broj radne snage od određenog minimuma.

5. Kada uvođenje službe medicine rada, kao što je definirano ovom preporukom, nije privremeno moguće iz geografskih ili drugih razloga koji treba da se utvrde nacionalnim zakonodavstvom, preduzeće bi trebalo da zaključi ugovor sa nekim ljekarom ili nekom lokalnom zdravstvenom službom čije bi dužnosti bile:

- a) da pruža hitnu pomoć;
- b) da vrši ljekarske preglede kao što je propisano nacionalnim zakonodavstvom;
- c) da obezbijedi nadzor nad higijenskim uslovima u preduzeću.

IV. FUNKCIJE

6. Uloga službe medicine rada treba da bude uglavnom preventivna.

7. Službe medicine rada ne bi trebalo da se bave provjeravanjem opravdanosti nedolaženja na službu zbog bolesti. Ovo ne bi trebalo da sprječava ove službe da se obavještavaju o okolnostima koje bi možda bile povod odsustvovanja zbog bolesti i o toku bolesti radnika, kako bi se bolje mogla procijeniti efikasnost njihovog programa preventive i otkrivati profesionalni rizici i raspoređivati radnike na odgovarajuće poslove u cilju njihove prekvalifikacije.

8. Imajući u vidu u kojoj su mjeri jedna ili više sljedećih funkcija već ispunjene na zadovoljavajući način, saglasno nacionalnom zakonodavstvu ili praksi, od strane drugih odgovarajućih službi, funkcije medicine rada bi trebalo postepeno razvijati, prema okolnostima tako da obuhvataju:

a) nadzor, unutar preduzeća, svih činilaca koji bi mogli štetiti zdravlju radnika kao i ulogu savjetodavca, u toj oblasti, uprave i radnika ili njihovih predstavnika u preduzeću;

b) proučavanje radnih mjesta ili učestvovanje u tom proučavanju, kako sa gledišta higijene tako i sa gledišta fiziologije i psihologije, i ulogu savjetnika uprave i radnika za pitanja najboljeg uređenja radnih mjesta sa pomenutih gledišta;

c) učestvovanje sa ostalim zainteresiranim službama ili organima preduzeća u sprječavanju nesreća na poslu i profesionalnih oboljenja i u nadzoru nad sredstvima individualne zaštite i njihove upotrebe, kao i savjetodavnu ulogu direkcije i radnika u tom pogledu;

d) nadzor higijene sanitarnih uređaja, kao i svih instalacija u preduzeću organiziranih za dobrobit radnika, kao: kuhinja, kantine, jaslice, odmarališta, i eventualno, nadzor svakog režima ishrane radnika;

e) ljekarske preglede prilikom upošljavanja, povremene i specijalne, podrazumijevajući, ukoliko je potrebno, biološke i radiološke preglede – predviđene nacionalnim zakonodavstvom ili sporazumom između zainteresiranih strana ili organizacija, ili koje ljekar bude smatrao za potrebne u cilju predohrane: ovakvi pregledi bi trebalo da obezbijedeposeban nadzor nad izvjesnim kategorijama radnika, kao što su žene, omladina, radnici izloženi opasnostima i lica koja su pretrpjela nesreću na poslu;

f) nadzor nad prilagođavanjem posla radnicima, posebno radnicima poslije nesreće na poslu, njihovim fizičkim sposobnostima i učešće u njihovom preosposobljavanju i prilagođavanju kao i ulogu savjetodavca u toj oblasti;

g) ulogu savjetodavca uprave i radnika prilikom raspoređivanja ili prekvalifikacije radnika;

h) individualne savjete radnicima, po njihovom traženju, u vezi poremećaja koji se manifestuju ili pogoršavaju za vrijeme rada;

i) hitnu pomoć u slučaju nesreće ili slabosti, kao i u izvjesnim okolnostima i u saglasnosti sa zainteresiranim (podrazumijevajući ljekara koji liječi radnika), ambulantno liječenje radnika koji nisu prekidal posao ili koji su ga ponovo počeli;

j) osposobljavanje osoblja za pružanje prve pomoći uz saradnju, ako je potrebno, sa ostalim službama i zainteresiranim organima;

k) vaspitanje osoblja preduzeća u oblasti zdravlja i higijene;

l) uspostavljanje i povremeno ispitivanje statističkih podataka o zdravstvenom stanju u preduzeću;

m) istraživačke radove na polju medicine rada ili učešće u takvim radovima u vezi sa specijaliziranim službama i institutima.

9. Ako neku funkciju pomenutih u prethodnom paragrafu, ili neke od njih, vrše saglasno nacionalnom zakonodavstvu ili praksi, odgovarajuće službe osim službe medicine rada, ove službe treba da pružaju ljekarima medicine rada sva korisna obavještenja koja im ovi budu tražili.

10. Službe medicine rada bi trebalo da održavaju tješnje veze sa ostalim službama i organima preduzeća zainteresiranim za pitanja zdravlja, bezbjednosti i blagostanja radnika, naročito sa: socijalnom službom, službom osiguranja, personalnom službom, sindikalnim organima u preduzeću, odborima za higijensko-tehničku zaštitu ili ma kojim drugim organom ili licem koje se u preduzeću bavi zdravstvenim ili socijalnim pitanjima.

11. Službe medicine rada bi, osim toga, trebalo da održavaju vezu sa službama i organima izvan preduzeća koja se bave pitanjima zdravlja, obezbjeđenja, preosposobljavanja, prilagođavanja, prekvalifikacije i blagostanja radnika.

12. (1) Službe medicine rada bi trebalo da ustanove, prilikom ljekarskog pregleda radi upošljavanja ili prilikom prvog obilaska službe, povjerljivi zdravstveni dosije za svakog radnika i da ga drže ažurno prilikom svakog docnijeg pregleda i obilaska.

(2) Službe medicine rada bi, pored toga, trebalo da na odgovarajući način ubilježe sve korisne podatke, kako bi bile u mogućnosti da pruže potrebna obavještenja o svom poslovanju kao i općem zdravstvenom stanju radnika preduzeća u smislu odredaba predviđenih u paragrafu 21.

V. OSOBLJE I OPREMA

13. Svaka služba medicine rada treba da bude pod upravom ljekara, koji bi trebalo, prema slučaju, da bude direktno odgovoran za rad službe pred upravom preduzeća ili pred organom od koga zavisi služba.

14. S obzirom na posebne potrebe svojstvene vrsti industrije o kojoj je riječ i na njene karakteristike, ljekari medicine rada ne bi trebalo da vrše nadzor nad brojem radnika koji je veći od broja kojim mogu da se bave efikasno.